

DISPOSITIO SUBJECTI.

2996 IN infantibus ante usum rationis: & in perpetuō amentibus à nativitate intentionem, & dispositionem supplet Ecclesia, ob eorum incapacitatem; unde nulla in illis requiritur dispositio moralis, tam ad validē quam ad fructuose recipiendum Baptismum.

2997 In adultis verò sunt necessariae tres dispositions, 1. est *Consensus internus*: quia Deus neminem invitum vult fūx familiæ adscribi: habetur ex Prov. 23. *Fili præbe mihi cor tuum.* 2. *Est fides*, juxta illud Matth. ult. *Qui crediderit,* & baptizatus fuerit, &c. quæ fides ante Baptismum sufficit, quod sit actualis: 3. dispositio necessaria in adultis, qui cum originali mortale aliquod conjunctum habent, est *pænitentia*, seu dolor peccatorum commissorum, qui sufficit, quod sit attritio: habetur ex Actorum 2. *Pænitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum in remissionem peccatorum.*

2998 Haec tres dispositions ita se habent, ut sola prima sit necessaria ad Baptismum validè suscipiendum; reliquæ autem duæ solum sint necessaria ad Baptismum fructuose suscipiendum, nempè cum effectu gratia; unde si quis adultus sine actu fidei, & doloris peccatorum commissorum Baptismum susciperet, validè eum susciperet, quia characterem recipere non tamen fructuose, quia non recipere gratiam, & cæteros effectus ex illa pendentes; recedente verò fictione, nempè positis actibus fidei, & doloris, gratiam, & cæteros effectus reciperet absque reiteratione Baptismi, ex vi præteriti Baptismi; quia Sacramentum irreiterabile non debet carere suo frustu, recedente fictione recipientis: v. n. 3085.

2999 Ubi nota, quod quando dicitur, quod sicut recipiens Baptismum, recedente fictione, gratiam acquirat; nomine *filiationis* non intelligitur defectus primæ dispositionis, nempe *consensus interni*; quia sic neque validè Baptismum reciperet; sed defectus actuum fidei, & doloris.

3000 Hinc qui vi, vel metu ductus Baptismum suscepit, validè suscepit, si habuit intentionem illum verè suscipiendi, quia mens non tollit intentionem, & voluntarium simpliciter.

3001 Validus est Baptismus collatus amenti, aut dormienti, si ante, dum intervallum rationis habuit, petiit, quia sufficit intentio habitualis: v. n. 2949.

EFFECTUS BAPTISMATI

3002 Sunt r. gratia habitualis, seu habitus charitatis; infunduntur enim in susceptione Baptismi tres habitus supernaturales, Fides, Spes, & Charitas, per quam gratiam deletur peccatum originale, una cum omnibus actualibus ante Baptismum commissis.

2. Est remissio totius pœnæ. Baptismus enim delet omnem culpam, & pœnam: est de fide definitum in Conc. Florent. *Baptizatis non imponi satisfactionem pro peccatis præteritis.*

3. Est character, quo signatur intra familiam Christi. Item conjungit mortaliter hominem cum Christo, tamquam membrum cum capite, eumque subiectum jurisdictioni Ecclesie.

Denique est janua omnia Sacramentorum, v. tom. 3. n. 19. ita ut non baptizatus non possit validè ad ordines promoveri: v. in pag. 8. prop. 19. ab Alex. VIII. damn.

P A T R I N I.

3003 IN Baptismo solemani requiritur *Patrus*. *Patrinus* dicitur non ille, qui puerum tenet in cæmoniis antecedentibus Baptismum, quia hic dicitur susceptor in Catechismo, seu instructione; sed ille, qui tenet puerum in fonte, dum baptizatur, qui tamen solet esse ideal, qui non potest esse, nisi unus, mas, aut foemina, aut ad summum duo, mas, & foemina, ex Trident. sess. 24. cap. 4 de ref. quibus incumbit cura instruendi puerum super rebus fidei, licet hæc obligatio non vigeat inter Catholicos, ubi pueri plures, & aptiores habent instructores.

3004 Maritus, & uxor possunt simul alienum filium levare de rigore præcepti, at non de honestate: quia caput, quod autem 30. q. 4. est consilium, non præceptum. Clericatus cap. 115. n. 60.

3005 Non possunt esse non baptizati, sicut nec in Confirmatione non confirmati, neque hæretici. Prohibetur ex jure Monachis esse patrinos: Parens non debet propriam problem suscipere, quia alias contraheret cognitionem spiritualem cum conjugi, ob quam non posset debitum petere. Nihi baptizaret in casu necessitatibus, tunc enim non amittit jus petendi. Episcopus autem potest super tali impedimento petendi debitum dispensare. Clericatus cap. 115. n. 61.

3006 Non licet avo, vel avia suscipere nepotem, vel neptem, quia continentur sub prohibitione patris, & matris, l. *Justa*

201.

De Confirmatione. Cap. III.

321

201. ff. de verbor. signific. Clericatus cap. 115. num. 62.

3007 Nec licet Monachis, & Regularibus esse Patrinos: Nam licet prohibitio in c. Non licet Abbatis, sit expressa pro Monachis, est ferenda à cæteris Regularibus; nam in Rituall habetur: *Ad hoc munus admitti non debent Monachi, vel Sanctimoniales, nec alii cujusvis Ordinis Religiosi à sacculo segregari.*

3008 In Baptismo privato non requiritur Patrinus; qui si adhibeatur, cognitionem spiritualem non contrahet; quia jura de Baptismo solemani loquuntur, adeoque non extendenda ad privatum.

4009 Insuper nec cognitionem spiritualem contrahunt Patrini in Baptismo solemani tenentes puerum, in domo primatim ob vitæ periculum ab obstetrica Baptizatum. Sanchez de matr. lib. 7. dif. 72. Tamb. de bapt. cap. 1. §. 8. num. 3. quia jura loquuntur de Baptismo solemani, vero, & absoluto.

3010 Non contrahitur cognitione, nisi patrinus tangat baptizandum, aut confirmandum, in ipso actu Baptismi, seu Confirmationis; quia jura requirunt, ut *teneat* in fonte baptizandum, dum baptizatur, &c. Unde non sufficit sola assistentia, aut responsio ad catechismum, vel quod baptizatum è manu Sacerdotis recipiat post Baptismum. Tamb. tom. 2. pag. 13. §. 4. & pag. 18. cap. 4. cum com.

3011 Hinc Joseph de Aug. & Tambur. de bapt. dicunt, quod si quis suscipiat per Procuratorem, non contrahit cognitionem, nec ipse, nec Procurator. Non ipse: quia non ipse tenet, cùm non tangat. Non Procurator, quia licet teneat, non tenet nomine proprio. At Clericatus c. 115. n. 63. tenet, contraf. à mitente, non à Procuratore, & ita decidisse Sac. Congr. refert ex Coton. lib. 2. contr. 2. n. 90. & ex Nicol. elucubr. civil. tom. 1. pag. 50.

3012 Non contrahitur cognitione, nisi à susceptore baptizato, nec in Confirmatione, nisi à susceptore confirmato; unde non contraheret Catechumenus. Diana p. 10. tral. 16. ref. 89.

3013 Patrinus suscipiens filium infidelium non contrahit cognitionem cum ejus parentibus infidelibus, nisi postquam venerint ad fidem, quo casu esset attendenda cognatio. Clericatus cit. num. 57. cum Silv.

Vide infra de matrim. tit. *Cognatio spirituialis.*

Scotus in 4. dif. 3. q. 1. litt. D, E, q. 2. litt. D, H, P, dif. 18. quest. un. litt. H, dif. 4. quest. 1. litt. A, q. 5. litt. H, dif. 6. qu. 2. litt. G, dif. 6. q. 2. litt. A, C, dif. 7. qu. 1. litt. D, dif. 5. quest. 2. litt. A, C, D, E, F, G, aif. 4. quest. 4. litt. D, H, quest. 5. litt. A, B, dif. 6. q. 9. litt. M, dif. 6. q. 7. litt. A, B,

Examen Ecclesiast.

dif. 42. quest. un. litt. I, dif. 3. quest. 6. l. t. C, dif. 5. quest. 3. litt. A, dif. 3. quest. 2. litt. G, I, N, O, dif. 6. quest. 2. litt. A, Maltrius in Theolog. mor. disp. 17. Joan. la Crux, pag. 297. Leand. de Sacr. tom. 2. Tambur. tom. 2. libr. 2. Busemb. libr. 6. cap. 1. Cleric. cap. 115.

C A P U T III.

DE CONFIRMATIONE.

3014 C onfirmatio, est Sacramentum, quo homo viator baptizatus inungitur in fronte ab Episcopo cum Chrismate, sub prescripta forma verborum, ad fidei robur consequendum.

3015 Materia remota, est Chrismata confectum ex oleo olivarum, & balsamo. Balsamum esse de necessitate Sacramenti, est tuitius: Chrisma verò debet esse ab Episcopo benedictum, alias Sacramentum esset nullum, quia sic fuit à Christo pro materia institutum, Cardenas disp. 2. num. 45.

3016 Materia proxima, est uncio facta in fronte in formam Crucis.

3017 Uncio fieri debet immediate manu, vel digito Episcopi: unde non est tutum, si fiat instrumento.

3018 Forma sunt verba: *Ego signo te signo Crucis, & confirmo te Chrismate salutis: In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.* Omnia præter Amen sunt necessaria ad valorem.

3019 In collatione hujus Sacramenti additur alapa, qua confirmatus percuditur, ut memor sit se hoc Sacramentum recepisse; adeoque non audeat iterum ad illud accedere, cum non sit iterabile: Et insuper, ut intelligat, debere partinjuries pro Christiana fide profienda. Hæc Fenech. ex Tol.

3020 Non peccaret mortaliter Episcopus, si omitteret dare alapam. Clericatus c. 116. num. 25. cum Com.

3021 Non incurrit irregularitas per reiterationem Confirmationis, Clericatus cit. num. 29. quia jura solum loquuntur de reiteratione Baptismi, & ex cap. Qui 15. de sent. excom. in 6. irregularitas nulla incurrit, nisi sit expressa in jure.

3022 Minister hujus Sacramenti est solus Episcopus. Unde non sufficit, si fiat à simplici Sacerdote ex commissione Episcopi; beneverò ex commissione Papæ: quia hoc concessit Greg. I. & pro Indis Greg. XIII. Quoties autem Summi Pontifices è duabus opinionibus eligunt unam, illam proponunt sequendam, & reddunt certam, Sieri n. 137.

3023 Quamvis ex jure non licet Episcopo

X sco-

scopo alienum subditum in sua Dioecesi confitmare: consuetudo tamen id licitum reddidit, quia presumitur consensus proprii Episcopi, Diana p. 2. tral. 17. ref. 17. & p. 4. tral. 4. ref. 50. Clericatus cit. num. 15.

3024 At non potest in aliena Dioecesi proprium subditum confirmare, nisi de licentia Episcopi loci, alias incurrit ipso jure suspensio nem, ex Trid. sess. 6. de reform. c. 5.

3025 Non peccat Episcopus, si ex justa causa ad sui arbitrium administrationem hujus Sacramenti per tres aut quatuor annos retardet. Et potest quacumque die, etiam feriata, ministrare, & tempore interdicti, ex c. Quoniam, de sent. excom. in 6.

3026 Subjellum, est omnis homo baptizatus, sive infans sit, sive adultus. Usus est, ut non conferatur pueris ante usum rationis, ut recordentur se illud recepisse, ne recipient iterum.

3027 Sed in hoc (ait Clericatus cap. 126. num. 26.) exuberat arbitrium Episcopi, itaut, secluso scandalo, etiam puerum trium annorum possit confirmare absque peccato, & semper in dubio debet inclinare ad favorem pueri petenti Sacramentum, ne ob varia rerum discrimina contingat ipsum mori absque gratia hujus Sacramenti, Jord. ibid. n. 46. 47. & 48. Coton. ubi supr. num. 42. & quod in articulo mortis possunt statim confirmari, nedum adulti, sed etiam infantes, ac etiam perpetuam amentes.

3028 Imò conferri posse amentibus, ne priventur effectu gratiae hujus Sacramenti, absoluunt docent alii.

3029 Suscipiens debet esse in gratia, aut in ea ponit saltem per contritionem putatam. Idem dic de Ministro conferente.

3030 Patrinus, unus tantum esse debet, ex c. Non plures, de consecr. dist. 4. & Trid. solùm in baptismio concessit unum & unam, cui accedit praxis. Clericatus cit. num. 30. v. à num. 3005. ad 3015.

3031 Effectus hujus Sacramenti sunt. 1. Augmentum gratiae habitualis. 2. Character, quo signatur ut miles intra militiam Christi ad fidem cum robore propugnandam, juxta illud S. Melchiadis, ex Trid. In baptismio regeneramur ad vitam, post baptismum confirmamur ad pugnam. 3. est Cognatio spiritualis, de qua in Matr. v. n. 3004.

Scotus in 4. dist. 3. q. 1. lit. C, d. 7. quest. 1. lit. A, B, D, E, F, quest. 4. litt. A, dist. 42. q. un. litt. K, Mastrius in theol. mor. dist. 17. quest. 5. Joan. la Crux pag. 315. Leand. de Sacr. tral. 3. Tamb. tom. 2. lib. 3. Busemb. lib. 6. c. 2. Clericatus cap. 116. Mendo.

DE EUCHARISTIA

3032 F Usè actum est in 3. tom. à num. 187. & hic à num. 2914.

C A P U T IV.

DE POENITENTIA.

3033 P Oenitentia Christiana dicitur secunda tabula post naufragium, in ordine ad Baptismum, qui dicitur prima tabula ad inventiā salutem post commune naufragium per peccatum originale. Poenitentia vero est secunda tabula ad inventiā salutem post naufragium particulare per peccatum mortale post Baptismum commissum.

3034 Est duplex, Virtus, & Sacramentum. Poenitentia virtus, est virtus, qua dolemus de peccatis commissis, quatenus sunt offensa Dei, & est ipsa contrito. Poenitentia Sacramentum, est Sacramentum reconciliationis hominis cum Deo ex peccatis commissis post baptismum, virtute clavium, seu absolutionis sacramentalis.

3035 Est Sacramentum necessarium necessitate medii, & pracepti, ex Trid. sess. 14. cap. 2. ita ut quis, postquam mortale commiserit, salvatori non possit, nisi per Sacramentum Poenitentiae in re, vel in voto, eliciendo actum contritionis: v. in pag. 8. prop. 18. ab Alex. VIII. damn.

PARTES SACRAMENTI POENITENTIAE

3036 Sunt materia, forma, & satisfactio: materia, & forma sunt partes essentiales, satisfactio integralis.

M A T E R I A

3037 E st duplex, remota, & proxima. Remota est peccatum, & est etiam duplex, necessaria, & sufficiens. Necessaria, est omne peccatum mortale post Baptismum commissum, non jam rite confessum, & absolutum. Sufficiens, est omne peccatum veniale, vel mortale, alias rite confessum, & absolutum: v. n. 3048. Materia proxima, sunt tres actus poenitentis: Cordis contritio, Oris confessio, & Operis satisfactio.

3038 Peccata dicuntur materia remota. Quia sunt materia, supra quam cadit dolor, qui est materia proxima in ordine ad formam absolutionis, & Sacramentum. 1. Quia peccata sunt materia per formam absolutionis, & Sacramentum Poenitentiae removenda.

3039 Peccata ante Baptismum commissa nec possunt, nec debent esse materia Sacramenti Poenitentiae: quia spectant ad forum Baptismi, ex Trid. sess. 14. c. 1. Comissa vero in

in instanti Baptismi, sunt Sacramenti Pœnitentiae materia; quia sunt peccata hominis baptizati.

3040 Peccata mortalia dubia; sive dubio positivo, sive negativo, de quo in num. 39. sunt necessariò aperienda in confessione, Volpi de pœn. ref. 145. n. 3. Diana par. 3. tral. 4. resol. 207. quia alias quis se exponeret periculo peccandi, & errandi circa integratem confessionis; & ex Trid. sess. 14. cap. 5. confitenda sunt peccata, quorum conscientiam habemus; de dubiis autem conscientiam dubiam habemus, adeòque ea confiteri debemus.

3041 Hinc 1. qui dubitat, an commiserit peccatum mortale, vel an commissum sit mortale, aut veniale, tenetur illud confiteri. 2. Qui scit se peccasse mortaliter, sed dubitat, an illud confessus sit, tenetur confiteri, quia constat de peccato, & de obligatione confitendi, & dubium est, an sit ei satisfactum: v. n. 47.

3042 Secus est dicendum de judicio probabili; qui namque probabiliter judicat, se non peccasse mortaliter, aut peccatum commissum jam confessum esse, non tenetur illud confiteri, licet aliquam formidinem de opposito habeat, sed potest illi judicio probabili prudenter acquiescere, juxta dicta à n. 59.

3043 Qui dubitat, an fecerit peccatum ante confessum ut certum, non tenetur iterum confiteri, ut dubium, etiam si certo inveniat se non fecisse.

3044 Qui integrè confessus est peccatum, de quo dubitabat, an esset mortale, vel veniale, si poste inveniat esse mortale, non tenetur denud illud confiteri; quia jam integrè suum manifestavit peccatum, nec nova circumstancia explicanda occurrit. Nec est necesse ad confessionis valorem, quod poenitens sciat determinatè, peccatum confessum esse mortale, ut etiam de Confessario dicemus: v. infra de cas. resol.

3045 Qui confessus est peccatum dubium, si poste reperiat certo aut probabiliter illud commissum, tenetur iterum illud ut certum fateri, Diana p. 3. v. 4. ref. 91. quia peccatum est explicandum, ut est in conscientia poenitentis, dictum autem peccatum nunc est in conscientia poenitentis ut certum, quo pacto non fuit subiectum clavibus, sed ut dubium: v. n. 3312.

3046 Leander vero de Pœnit. tr. 5. disp. 5. qu. 27. tenet partem negativam; quia jam poenitens fuit à tali peccato directe absolutus sub conditione implicita: si est peccatum.

3047 Qui recordatur se peccasse mortaliter in genere, at non de peccato in specie, tenetur confiteri peccatum mortale in genere; quia est materia sufficiens, imò necessaria pro absolutione. Quando postea ejus recordatur in

specie, tenetur iterum in specie confiteri, quia tenemur confiteri speciem, & numerum peccatorum, quod non est factum in confessione priori.

3048 Ex his, materia necessaria, & sufficient, de num. 3037. addi potest tertia materia remota, nempe materia necessaria, sed non sufficient. Et sunt peccata mortalia dubia, quæ dicuntur materia necessaria, quia sunt necessariò aperienda; non sufficientia verò; quia sola sine additione materia certæ non sufficient ad absolutionem absolutam.

3049 In casu autem metaphysico, quod quis non haberet materiam certam præteritam, quam adderet, tunc posset dari absolutione conditionata; quia consultur saluti animæ poenitentis, & simul vitatur irreverentia Sacramenti, ut in n. 3054.

3050 Qui mendacum in confessione dicit circa mortalia, peccat mortaliter: venialiter si circa venialia, aut circa ea, quæ confiteri non tenetur: v. n. 2783.

3051 Unde qui scienter dubia confitetur probatis, vel è contra, peccat mortaliter nisi hoc faciat bona fide ut putans consultius, & securius se accusare, aut ita confitendum esse.

3052 Item tenetur poenitens Confessario interroganti fateri alicuius peccati consuetudinem; quia Confessarius, cum exerceat munus Judicis, habet jus ad cognoscendam causam, & dispositionem poenitentis ex circumstantiis, ad providendum: v. in pag. 6. proposit. 58. ab Innoc. XI. damn.

F O R M A

3053 Sunt verba absolutionis: verba ad va-lore Sacramenti necessaria, & sufficientia, sunt, Absolvo te à peccatis tuis; quia est tutius, Mendo ver. Absolvere, num. 6. Qui relinqueret: Ego, & in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti: extra casum necessitatis, peccaret mortaliter. Preces autem tam ante quam post dictam formam adjunctæ, nec ad ipsius formæ essentiam spectant, nec ad ipsius Sacramenti administrationem sunt necessaria, ex Trid. sess. 19. c. 3. v. n. 1026.

3054 Valida est (quamvis illicita) forma, si detur alii verbis, quæ tamen sensum non mutent formæ ordinariæ, nec actum iudicii. Ut: Ego tibi remitto, vel condono peccata tua: Tibi à me remittuntur peccata tua. Nos absolvimus te à peccatis tuis. Si ly Nos, denotet dignitatem personæ singularis absolvientis, puta si sit Prælatus; secus, si denotet plures personas. Clericatus c. 123. num. 6. & 7. ex Scoto in 5. dist. 14. quest. 4. & Diana part. 1. X 2. tral. 6.